PALLARS DIGITAL

Societat | J.V. | Actualitzat el 26/03/2022 a les 09:50

Novetats a la Zona de Baixes Emissions: tot el que et cal saber per entrar a Barcelona

La decisió del TSJC posa en risc un mecanisme que impedeix que els vehicles més contaminants accedeixin a la capita catalana

Entrada a una Zona de Baixes Emissions | Ricard Novella

Fins a 50.000 vehicles que tenien vetat l'accés a Barcelona i altres municipis de l'àrea metropolitana de Barcelona podran sortir del garatge i tornar a accedir al perímetre de la capital catalana un cop entri en vigor la sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC). L'anul·lació per part de la justícia de l'ordenança que regula la **Zona de Baixes Emissions** (ZBE) canvia les regles de joc de la mobilitat i posa en risc la vigència d'una de les principals mesures contra la contaminació. Aquests són els punts clau.
[intext1]
1. Què es la ZBE i a qui afecta?
És una mesura que va aprovar el ple municipal de Barcelona el desembre del 2019 i impedeix que els vehicles sense etiqueta d'impacte ambiental puguin entrar a la zona delimitada per les rondes de Barcelona, l'Hospitalet, Sant Adrià, Esplugues i Cornellà. La prohibició s'aplicava només els dies laborables i de les set del matí fins a les vuit de la tarda, ja que l'objectiu era reduir la contaminació en les franges amb més trànsit. Durant l'any 2020 es va aplicar una moratòria de les sancions per la pandèmia.

Entre els cotxes, n'afectava principalment els d'abans del 2000 i entre els dièsel, els matriculats

fins al 2005 o 2006, que s'exposaven a multes a partir de cent euros -i de fins a 500 euros els dies de més contaminació- si traspassaven la zona vetada. La mesura ha evitat 609.000 desplaçaments de vehicles contaminants, segons l'Ajuntament, i ha salvat 125 persones a l'any de morir per la pol·lució. Es calcula que la restricció afectava 115.000 vehicles, un 15% del parc del conjunt de l'Àrea Metropolitana, dels quals 85.000 eren cotxes i 30.000 eren motos.

2. Quins són els arguments dels jutges?
El TSJC considera que la ZBE no està prou motivada, que és excessiu l'àmbit geogràfic en què s'aplica -95 quilòmetres quadrats, excloent la Zona Franca, Vallvidrera, les Planes, el Tibidabo, la ronda de Dalt, la ronda Litoral i la resta d'autopistes- i que té deficiències en la seva elaboració. Per exemple, els jutges posen en dubte que l'ordenança es basa en dades d'emissions contaminants del 2013, tot i que en el moment d'elaborar l'ordenança hi havia dades del 2017.

La decisió judicial també recrimina a l'Ajuntament que els informes amb què va sostenir la ZBE no tenen en compte els perjudicis per a les empreses que havien de renovar la flota per poder continuar treballant, i també al·lega que la mesura obviava els problemes de les classes socials més baixes per canviar de vehicle.
[intext2]
3. Quan entra en vigor el canvi?
No està clar encara. La sentència encara no és ferma i, per a l'Ajuntament de Barcelona, la ZBE continua sent plenament vigent fins que el TSJC no especifiqui el contrari. Per tant, per ara, els vehicles contanimants encara no poden entrar a Barcelona sense risc de ser multats. Fins ara només podien accedir a la ZBE deu cops l'any, amb autoritzacions especials, i en el cas de les furgonetes van rebre una moratòria fins a l'abril del 2021 que els magistrats veuen insuficient. En qualsevol cas, la decisió judicial es pot recórrer al Tribunal Suprem, que seria qui tindria l'última paraula. Un eventual recurs, això sí, no paralitzaria l'anul·lació del veto als vehicles més contaminants.

4. On s'anava a aplicar?
La llei estatal de canvi climàtic obliga que el 2023 totes les localitats de més de 50.000 habitants tinguessin delimitades zones de baixes emissions. A Catalunya es va decidir abaixar el llistó i aplicar la mesura abans del 2025 a tots els municipis de més de 20.000 habitants. Això inclou, per exemple, Badalona, Terrassa, Sabadell, Mataró, Reus, Girona, Sant Cugat, Cornellà, Sant Boi i Rubí.

5. I què passarà ara?
La sentència no nega el fet que la Unió Europea hagi cridat l'atenció per la mala qualitat de l'aire de Barcelona, ni tampoc que l'Administració pugui intervenir per revertir aquest problema. Així doncs, l'Ajuntament de Barcelona podria replantejar una ZBE menys restrictiva, atenent els requeriments del TSJC. Aquestes indicacions també marcaran el futur de les zones de baixes emissions que planegin la resta d'ajuntaments de grans municipis.

En concret, els jutges veuen bé un veto als vehicles contaminants que fili més prim en la zona afectada, plantegen la necessitat de "mesures alternatives" i creuen que discriminar quins vehicles poden circular per si posseeixen el distintiu ambiental és un sistema "rígid" que impedeix als conductors cap alternativa que no impliqui canviar de vehicle. És previsible, doncs, que en una eventual nova zona vetada estiguin afectats menys vehicles, en contra del criteri del Consistori d'ampliar la llista de vehicles proscrits.